

Tisková zpráva k operacím RIP a Victory

6.12.2023 - Jakub Vinčálek | Policie ČR

Příslušníci Národní centrály proti terorismu, extremismu a kybernetické kriminalitě služby kriminální policie a vyšetřování Policie České republiky (NCTEKK), ve spolupráci s Národní Policíí Ukrajiny úspěšně zakončili mezinárodní operace RIP a VICTORY.

Příslušníci Národní centrály proti terorismu, extremismu a kybernetické kriminalitě služby kriminální policie a vyšetřování Policie České republiky (NCTEKK), ve spolupráci s Národní Policíí Ukrajiny úspěšně zakončili mezinárodní operace RIP a VICTORY, které směřovaly vůči organizovaným zločineckým skupinám, které od počátku roku 2021 vytvářely phishingové napodobeniny reálných webových stránek přepravních společností (zejména DPD, Zásilkovna, Česká pošta) provozujících svojí činnost mimo jiné na území České republiky, stejně tak tuzemských bank nebo bank zahraničních, působících v České republice, a to za účelem odcizování přístupových údajů do internetového bankovníctví poškozených, které si pachatelé tipovali zejména na inzertních portálech typu bazos.cz, vinted.cz, sbazar.cz, Facebook Marketplace, OLX, Subito apod.

Nyní již obvinění, kteří své oběti pejorativně označovali výrazem Mamut, zpravidla obratem reagovali především prostřednictvím komunikační aplikace WhatsApp na inzeráty a pod legendou příslibu platby za inzerované zboží a zejména zajištění jeho přepravy zasílali poškozeným phishingové odkazy na přepravní společnosti a banky. Po zadání údajů v podobě přístupových bodů poškozených (uživ. jména, hesla, ověřovacích kódů, údajů z platebních karet apod.) docházelo k faktickému převzetí kontroly nad jejich internetovým bankovníctvím, čehož bylo následně obviněnými zneužito a veškeré depozitní zůstatky převedeny zejména prostřednictvím různých platebních bran jako Revolut, TransferGo a NovaPay na účty zahraničních bank.

Obvinění se tak jedná o jednání, které označujeme jako „Reverzní inzertní podvody“ (proto název operace RIP) dopouštěli zvláště závažného zločinu účast na organizované zločinecké skupině podle § 361 odst. 1 alinea 2 trestního zákoníku, zvláště závažného zločinu neoprávněné opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku podle § 234 odst. 1, odst. 3 alinea 2, odst. 4 písm. b), odst. 5 písm. a) trestního zákoníku ve spojení s § 107 odst. 1 trestního zákoníku, zločinu podvodu podle § 209 odst. 1, odst. 4 písm. a), písm. d) trestního zákoníku dílem dokonaného, dílem ve stádiu pokusu podle § 21 odst. 1 trestního zákoníku ve spojení s § 107 odst. 1 trestního zákoníku a přečinu neoprávněného přístupu k počítačovému systému a neoprávněného zásahu do počítačového systému nebo nosiče informací podle § 230 odst. 1, odst. 2 písm. a), písm. c), odst. 4 písm. a), písm. b) trestního zákoníku ve spojení s § 107 odst. 1 trestního zákoníku, a to na občanech jak České republiky, tak i jiných států EU.

Z důvodu mimořádné skutkové a technické náročnosti vyšetřování, velkého množství poškozených a nutnosti mezinárodní spolupráce bylo vyšetřování uvedených operací vedeno na nově vzniklé Národní centrále proti terorismu, extremismu a kybernetické kriminalitě. K objasnění uvedené trestné činnosti byla mezi ukrajinskými a českými bezpečnostními složkami uzavřena pod záštitou Eurojustu dohoda o společném vyšetřovacím týmu.

I přes obtížnou situaci v souvislosti s ruskou agresí došlo na Ukrajině v březnu a září letošního roku za přítomnosti příslušníků NCTEKK ve spolupráci s oddělením kybernetické policie Národní policie Ukrajiny, k zadržení desítek osob, včetně hlavních organizátorů. Obviněným hrozí trest odnětí svobody v rozmezí 7 - 12 let. Při následném provedení celkem šesti desítek domovních prohlídek a prohlídek jiných prostor, bylo zajištěno počítačové vybavení, telefony, auta i peníze vše v celkové výši kolem 5 mil. korun.

Vyšetřování ukázalo, že do nezákonné činnosti bylo zapojeno několik desítek osob v různých oblastech Ukrajiny i v České republice. Každý člen organizace měl jasné definovaný seznam povinností. Programátoři vytvářeli, aktualizovali, udržovali a zdokonalovali fungování telegramových botů a phishingových prostředků a také zajišťovali anonymitu spolupachatelů na internetu a poskytovali rady ohledně maskování trestné činnosti. Členové z organizované zločinecké skupiny v případě RIP takto trestnou činností získali nejméně 100 miliónů korun a u skupiny z případu VICTORY skoro jeden milion dolarů (asi 23 milionů Kč).

Úspěšné dokončení operací by nebylo možné bez vynikající spolupráce dozorujících státních zástupců na české i ukrajinské straně. Trestní řízení v případě RIP dozoruje Vrchní státní zastupitelství v Olomouci a v případě VICTORY Obvodní státní zastupitelství pro Prahu 4.

Mimořádným nasazením orgánů činných v trestním řízení se podařilo zanalyzovat enormní množství zajištěných elektronických důkazů, což přispělo k tomu, že se podařilo uplatnit instituty spolupracujícího obviněného a dohody o vině a trestu. V případě RIP dozorovaném VSZ v Olomouci díky skvělé práci dozorující státní zástupkyně, spolupracující obviněná uhradila již v přípravném řízení veškerou škodu, kterou poškozeným způsobila u všech skutků, pro které bylo její zahájeno trestní stíhání.

<https://www.policie.cz/clanek/tiskova-zprava-k-operacim-rip-a-victory.aspx>